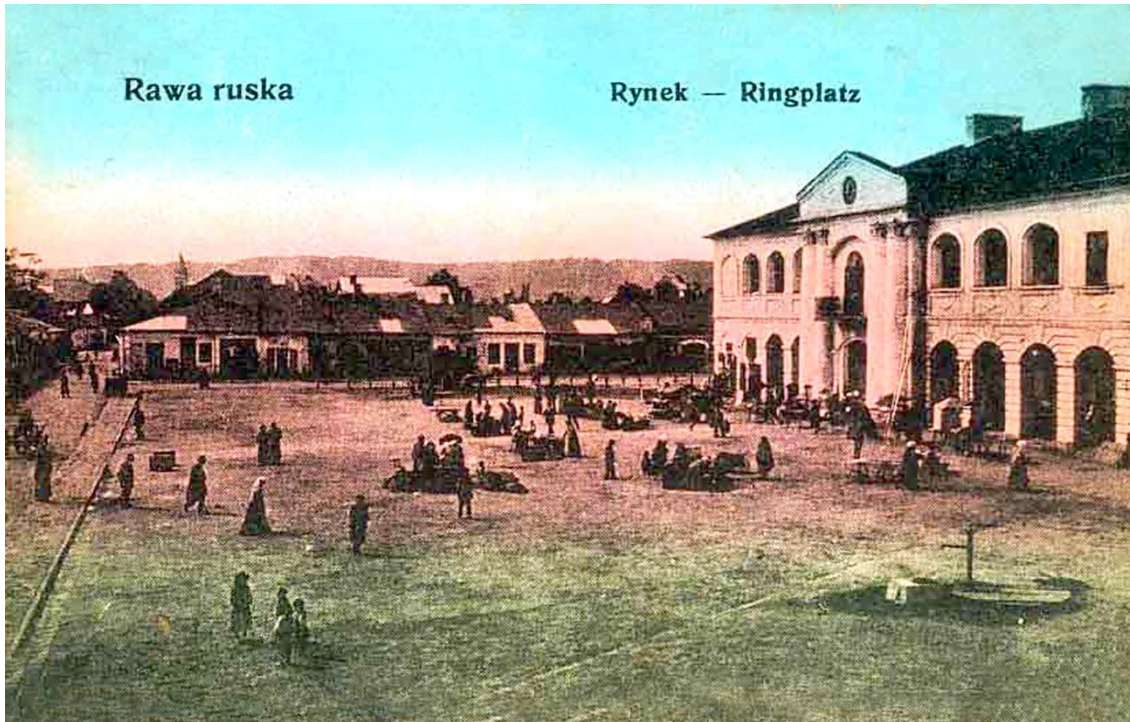

Розвиток торгівлі

Більшого значення набула Рава-Руська у XVII столітті. Цьому сприяв торговельний шлях зі Сходу на Захід. В місті розвивалися різні ремесла і торгівля.

Ринкова площа з міської ратушею

В цей час в місті було 30 ремісників з 11 спеціальностей з обробки дерева, металу, були кушніри, керамісти, будівельники. У розвитку ремесла і торгівлі були зацікавлені не тільки місцева шляхта та владна верхівка, але й сам король. У 1554, 1555 та 1576 роках равські міщани отримали від королів Сигізмунда-Августа і Стефана Баторія привілеї на право самостійної торгівлі, а в 1622 році Сигізмунд III надав Раві-Руській магдебурзьке право.

Поштова листівка

Поштова листівка

Спробуємо зрозуміти устрій міста Рава-Руська та декілька слів про Магдебурзьке право, як про інструмент розвитку місцевого самоврядування для українських міст.

У 1188 році архієпископ Віхман надав привілей на самоврядування Магдебургові. В XIII столітті магдебурзьке право поширюється на інші німецькі землі, на міста Польщі, Литви, Чехії, Сілезії, Угорщини.

Норми цього права регулювали управління містом, суспільно-правові відносини, порядок суду та судочинства, визначали заходи кримінального покарання, регламентували внутрішню статутну діяльність купецьких корпорацій, ремісницьких цехів і торгівлі.

За магдебурзьким правом міста звільнялись від управління й суду феодалів. Це право регламентувало права міських станів — купців, ремісників, визначало порядок обрання і функції органів міського самоврядування, ним регулювалися питання оцінки й успадкування майна.

Головним органом самоврядування в містах з магдебурзьким правом був магістрат. На ньому лежало піклування про міський благоустрій, він міг регулювати ціни на продукти, слідкувати за чистотою та порядком у місті. Магістрат мав "правні книги" (збірники законів) та печатку з міським гербом. До магістрату входили магістратські урядники: старші та молодші. Старші — це війт, бурмістри, радці, лавники та магістратський писар, молодші — комісар або межувальник, городничий та возний.

Очолював міську владу війт, який спочатку призначався королем. Його посада була спадковою, її можна було продати та купити. З часом міста викупляють спадкові війтовства, ця посада стає виборною, з подальшим затвердженням королем. Війт разом з населенням міста обирали раду, в яку входили від 6 до 24 радників. Рада вела господарчі справи. Радників вибирали на один рік зі свого середовища бурмістрів (від 2 до 12). Разом з війтом вони розглядали як судові, так і адміністративні справи.

Існував і спеціальний судовий орган — лава, до складу якої входили війт (голова) і семеро лавників або присяжних.

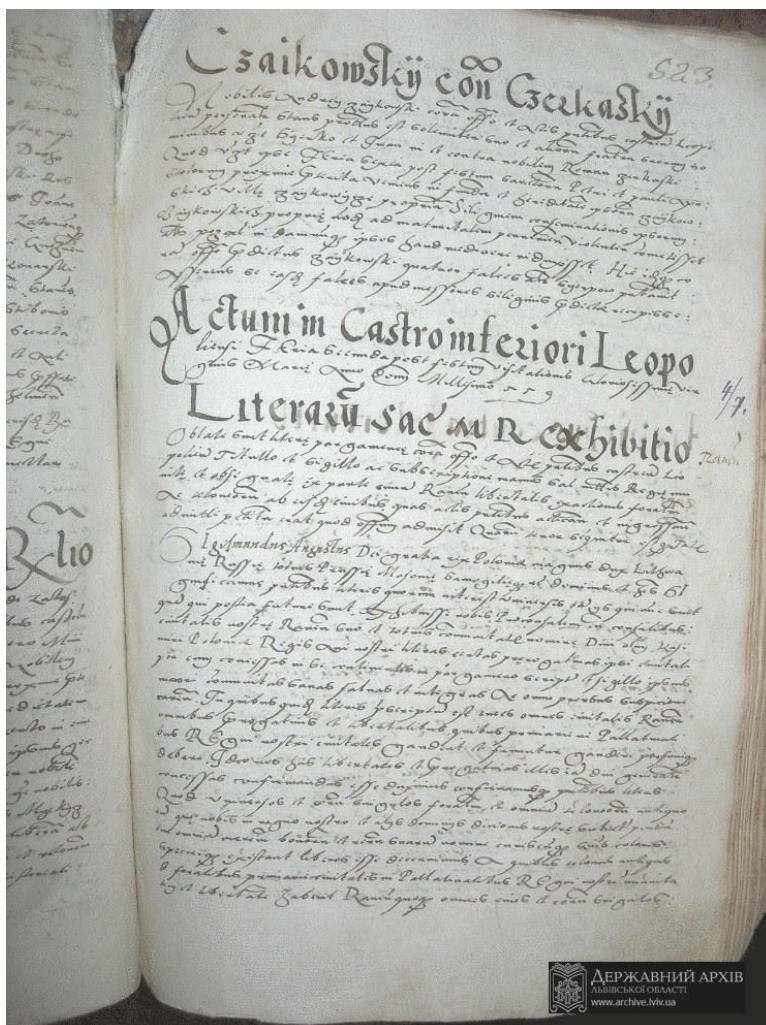
Ярмарковий день у місті Рава-Руська

Центральна площа міста Рава-Руська. Вигляд на Вовковицю

Міська ратуша. Навпроти - пам'ятник Й.Пілсудському

Указ короля Сигізмунда
Август від 18 травня 1555
року про надання привілеїв
місту Рава-Руська

Жителі міст, які користувались правом на самоврядування, були юридично вільними, несли загальнодержавні повинності і ті, які визначала міська влада. В їхні обов'язки входило утримання адміністрації, королівського війська, сплата грошових податків. Населення таких міст сплачувало податки, зокрема, на користь духовенства.

Магдебурзьке право давало жителям міст і певні права. Міщани отримували право побудови будинку для магістрату і право держати трубача. На нижніх поверхах таких будинків дозволялось мати крамниці, хлібні засіки. В тих містах, де був великим приїзд купців, будувався гостинний двір. Місту дозволялось мати громадську лазню, шинок та млин. Всі доходи поступали в міську скриню, ключ від якої зберігався у одного з бурмістрів. З цієї скрині йшла плата за магдебурзьке право, вносились податки і покривались інші витрати.

Одним з важливих привілеїв, які давало магдебурзьке право, було "право складу". В силу цього права купці, які привозили товари в місто, повинні були продавати їх тільки в цьому місті і тільки оптом.

Приринкова забудова. Північна сторона.

Отже, купівля-продаж в роздріб була монополією місцевих купців. Приїжджі купці могли торгувати в роздріб тільки в дні ярмарок. Ярмарки та торги, що влаштовувались в містах, з одного боку, служили економічному розвитку міст, з другого — служили збагаченню міщан. Кількість ярмарок в містах вказувалась в грамотах на самоврядування.

Протягом XIV-XVI століть магдебурзьке право поширилось на всій Правобережній та в частині Лівобережної України. В своїй основі воно було знаряддям католизації та полонізації українського населення, оскільки правом на самоврядування могли користуватись тільки католики.

Магдебурзьке право ніколи не застосовувалося в містах України в повному обсязі. Діяла та його частина, яка регламентувала систему органів самоврядування.

Щодо правових книг, якими користувалися в містах України, то в них мало було від німецького права. Міста використовували звичайно форму магдебурзького права, але не його зміст. На першому етапі свого існування магдебурзьке право відіграло дещо прогресивну роль в економічному розвитку України.

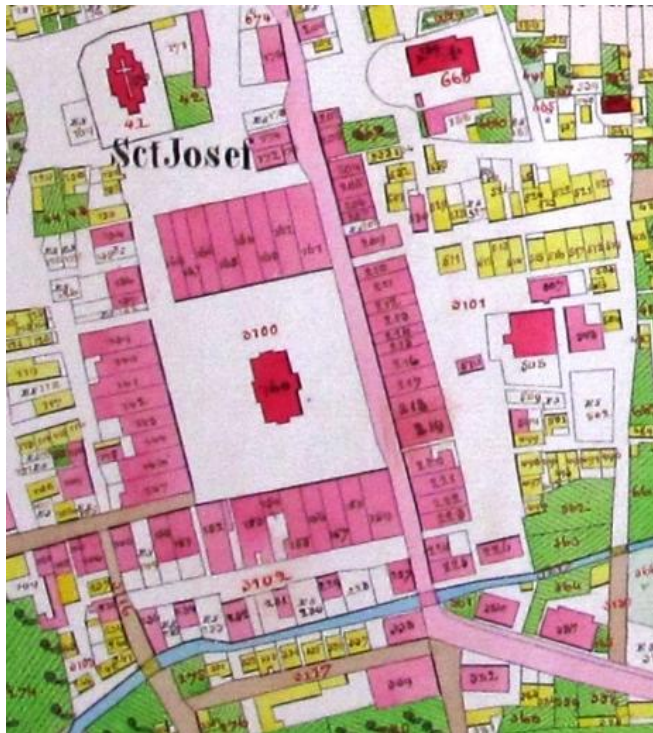

Поштова листівка.

Ринкова площа

Деякі відомості про особливості торгівлі та про ринкову забудову міста Рава-Руська можна отримати з книги проф. Зейнвеля Лібермана «Моя місто і моя сім'я, які більше не існують», що оприлюднена в мережі інтернет.

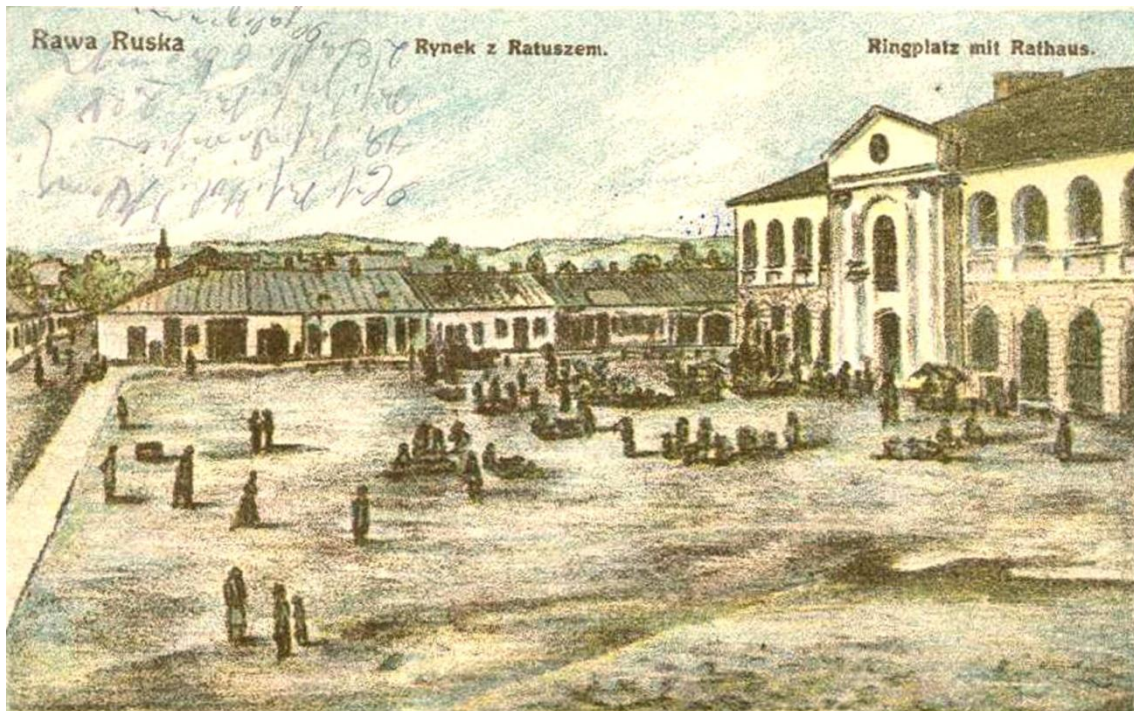
*Фрагмент кадастрової карти земель міста
Рава-Руська. 1854 рік*

«Ринкова площа була забудована чотирма блоками будівель, які були збудовані протягом багатьох поколінь у всіх чотирьох напрямках. Ці будівлі використовувалися як помешкання, їх фасади використовувалися як вітрини магазинів. В центрі забудови було залишено вільне місце.

Щопонеділка українські фермери з околиць збиралися на площі. Вони привозили з собою на возах та кіньми домашню городину для єврейського населення міста. У цей день вони також робили покупки в єврейських магазинах. Таким чином функціонувала місцева ярмарка. Яка давала можливість бідним верствам населення можливість отримати засоби для існування. Більшість єврейського населення могла прожити з цього протягом цілого тижня. В інші дні тижня

ринок служив торговим місцем для спекулянтів, і для тих, хто не досяг «вікна в небі», що означає, власний магазин в одному з блоків на площі.

У центрі ринкової площі у всій своїй красі стояла стародавня двоповерхова будівля – Ратуша».

Поштова листівка